

Crna Gora

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA

**IZVJEŠTAJ O RADU KOMISIJE ZA HUMANITARNO PRAVO
ZA 2025. GODINU**

Podgorica, februar 2026. godine

SADRŽAJ

I OPŠTE INFORMACIJE O KOMISIJI.....	1
1. Uvod.....	1
2. Sastav, mandat i sjednice Komisije.....	1
II REALIZOVANE AKTIVNOSTI I USVOJENI DOKUMENTI U 2025. GODINI.....	2
III PREPORUKE.....	4
IV PLANIRANE AKTIVNOSTI KOMISIJE U 2026. GODINI.....	5

I OPŠTE INFORMACIJE O KOMISIJI

1. Uvod

Na osnovu člana 12 stav 3 Uredbe o Vladi Crne Gore ("Službeni list CG", br. 80/08, 14/17, 28/18, 63/22 i 121/23), Vlada Crne Gore, na sjednici od 11. jula 2024. godine, donijela je Odluku o obrazovanju Komisije za humanitarno pravo. Odluka je stupila na snagu 8. avgusta 2024. godine.

2. Sastav i mandat

U 2025. godini, na sjednici Komisije održanoj 1. avgusta 2025. godine, donijet je zaključak o potrebi proširenja sastava Komisije, kako bi se mandat Komisije efektivnije i efikasnije sprovodio i kako bi u diseminaciji znanja i širenja svijesti o međunarodnom humanitarnom pravu (MHP) bilo uključeno što više institucija. Vlada Crne Gore je, na sjednici od 20. novembra 2025. godine, usvojila Predlog odluke o izmjenama i dopuni Odluke o obrazovanju Komisije za humanitarno pravo, čime je proširen sastav Komisije i sada uključuje predstavnike:

- Ministarstva vanjskih poslova;
- Ministarstva odbrane;
- Ministarstva pravde;
- Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija;
- Ministarstva zdravlja;
- Ministarstva unutrašnjih poslova;
- Ministarstva ljudskih i manjinskih prava
- Univerziteta Crne Gore;
- Zaštitnika ljudskih prava i sloboda;
- Crvenog krsta;
- Uprave policije;
- Generalštaba Vojske Crne Gore;
- Ministarstva kulture i medija;
- Ministarstva pomorstva;
- Ministarstva saobraćaja;
- Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera.

Komisija, djelujući u okviru svog mandata, preduzima aktivnosti na polju praćenja razvoja MHP-a. Ovo tijelo razmatra pitanja koja se odnose na pripremu i usvajanje dokumenata iz te oblasti, daje savjetodavna mišljenja i preporuke, sprovodi evaluaciju domaćeg zakonodavstva u vezi sa MHP - om, razmatra i predlaže mjere koje je potrebno preduzeti u cilju podizanja svijesti o MHP-u i unapređuje kapacitete za primjenu MHP-a. Komisija u svom radu predlaže mjere u cilju unapređenja međunarodne saradnje u oblasti MHP-a, u prvom redu sa Međunarodnim komitetom Crvenog krsta (MKCK) i drugim nacionalnim

i međunarodnim akterima iz te oblasti, uspostavlja saradnju i razmjenjuje iskustva i dobre prakse sa nacionalnim komisijama za humanitarno pravo drugih država, koordinira ispunjavanje dobrovoljno preuzetih obaveza (pledževa) na međunarodnim konferencijama Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca, i razmatra i druga pitanja, odnosno preduzimanje drugih aktivnosti u vezi sa MHP- om.

II REALIZOVANE AKTIVNOSTI I USVOJENI DOKUMENTI U 2025. GODINI

Shodno članu 6 Odluke o obrazovanju Komisije, kojim je predviđeno da se sjednice Komisije održavaju najmanje jednom u dva mjeseca, Komisija je, tokom 2025. godine, održala šest formalnih sjednica i to: 25. februara, 17. aprila, 16. juna, 1. avgusta, 20. oktobra i 23. decembra, uz kontinuiranu direktnu komunikaciju svih članova, po pitanjima od značaja za rad Komisije. Komisija je, 24. novembra 2025. godine održala i tematsku sjednicu na kojoj je putem video linka Neda Dojčinović, regionalna pravna savjetnica kancelarije MKCK -a u Sarajevu sa članovima Komisije razmijenila mišljenja na temu MHP-a i savremenih izazova.

U drugoj godini svog mandata, Komisija je aktivno i kontinuirano sprovodila aktivnosti predviđene Programom rada Komisije za 2025. godinu.

Ministarstvo vanjskih poslova izradilo je pregled svih međunarodnih ugovora i drugih instrumenata iz oblasti MHP-a i dostavilo spisak članovima Komisije radi izvršenja zajedničke analize ispunjenosti obaveza Crne Gore koje proizilaze iz važećeg međunarodno pravnog okvira, kao i razmatranja da li eventualno postoje dodatni međunarodni ugovori kojima Crna Gora treba da pristupi.

Usvojen je zaključak da Crna Gora treba da se pridruži III Dodatnom protokolu uz Ženevske konvencije, kojim se, pored već postojećih znakova crvenog krsta i crvenog polumjeseca, uvodi novi zaštitni znak (amblem) crveni kristal, čije postojanje omogućava državama i humanitarnim organizacijama da koriste neutralan znak, Nakon pokrenutog postupka identifikovano je Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije kao ministarstvo nadležno za pokretanje procesa ratifikacije.

Razmatrane su i aktivnosti koje se odnose na analizu nacionalnog pravnog okvira u oblasti MHP.

U dijelu aktivnosti iz Programa rada koje se odnose na tematsku oblast „Edukacija”, Univerzitet Crne Gore i Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija dostavili su pregled nastavnih kurikuluma za oblast MHP, nakon čega je potrebno definisati preporuke za dalje širenje znanja o ovoj oblasti. U nastavku edukativnih aktivnosti, na Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore održano je predavanje za studente na temu MHP-a, dok je u organizaciji Crvenog krsta Crne Gore održana obuka o MHP-u za volontere i studente/kinje pravnih fakulteta.

Razmatrano je pitanje izrade smjernica/operativnih procedura za primjenu MHP-a od strane pripadnika Ministarstva odbrane, Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva zdravlja. Zaključeno da ove institucije treba prethodno da sprovedu odgovarajuću analizu, što je dijelom i učinjeno. Članovima Komisije je dostavljeno uputstvo o pristupu i korišćenju platforme MKCK u cilju pregleda smjernica i pravnih akata država članica Ženevskih konvencija, koje mogu poslužiti kao primjer prilikom izrade nacionalnih smjernica i uputstava.

U aprilu, Crna Gora se pridružila Globalnoj inicijativi za podsticanje posvećenosti međunarodnom humanitarnom pravu, koja ima za cilj da koordiniše djelovanje i razvoj partnerstava država u pravcu jačanja podrške za primjenu MHP, koje treba da se postavi kao politički prioritet na globalnom, regionalnom i nacionalnom nivou. Inicijativa se sastoji od sedam paralelnih radnih tokova i obuhvata konsultacije sa državama, vojnim predstavnicima, nacionalnim društvima, predstavnicima akademije i drugim akterima, sa ciljem da se proizvedu konkretne i praktične preporuke za rješavanje ovih izazova. Predstavnici Ministarstva vanjskih poslova i Stalne misije Crne Gore pri UN i dr. međunarodnim organizacijama sa sjedištem u Ženevi aktivno učestvuju u radnim tokovima Inicijative.

Održan je sastanak sekretara Komisije sa Nedom Dojčinović, regionalnom pravnom savjetnicom iz Kancelarije MKCK-a u Sarajevu, 10. aprila 2025. godine. Predmet sastanka bilo je sprovođenje aktivnosti Komisije za humanitarno pravo u okviru Programa rada Komisije za 2025. godinu. Sekretar tom prilikom prezentovao konkretne zahtjeve za aktivnosti/ili podršku MKCK-a i to: 1) Evaluaciju pristupanja Crne Gore međunarodnim ugovorima u oblasti MHP-a i davanje preporuka za pristupanje; 2) Učešće predstavnika MKCK online na okruglom stolu na temu MHP-a; 3) Davanje preporuka za izradu operativnih uputstva i procedura u cilju implementacije MHP-a; 4) Pripremu pledževa (dobrovoljnih obećanja) CG za Međunarodnu konferenciju Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca; 5) Razmatranje savremenih izazova MHP-a – učešće predstavnika MKCK na sastanku Komisije; 6) Organizovanje sastanka Komisije sa MKCK-om u cilju razmatranja aktuelnih pitanja.

Predsjednica i sekretar Komisije učestvovali su na II Regionalnom sastanku evropskih nacionalnih komiteta/komisija za međunarodno humanitarno pravo, u Varšavi, od 20. do 21. maja 2025. godine, što je predstavljalo priliku za uspostavljanje neposrednih kontakata i razmjenu iskustava sa MKCK-om i komisijama drugih država u cilju uspostavljanja saradnje i podrške u sprovođenju aktivnosti na nacionalnom nivou.

Diskutovano je o aktivnostima u pravcu izrade dobrovoljnih obećanja (pledževa) u okviru 34. Međunarodne konferencije Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca. Nakon analize svih pledževa koji su bili dati do tog trenutka, i razmatranja uputstva o adekvatnoj formulaciji i formi pledževa koja je izvršena od strane MVP u saradnji sa Crvenim krstom Crne Gore, definisan je predlog pledža Crne Gore "Promocija međunarodnog humanitarnog prava i unapređivanje kapaciteta za njegovu primjenu na nacionalnom nivou", koji je Ministarstvo vanjskih poslova predložilo na liniji komunikacije sa Crvenim krstom Crne Gore. Vlada i Crveni krst su zajednički dostavili navedeni pledž Međunarodnom komitetu Crvenog krsta (MKCK) 30. juna 2025.

Na poziv Slovenije, Crna Gora se pridružila njenom otvorenom pledžu o zaštiti slatkovodnih resursa i infrastrukture povezane sa vodom u oružanim sukobima, kao izraz posvećenosti zaštiti ovog važnog resursa.

Crna Gora je podržala Deklaraciju Australije o zaštiti humanitarnog osoblja, na marginama Generalne skupštine Ujedinjenih nacija u septembru.

Povodom dobijenog poziva da države strane I Dopunskog protokola Ženevskih konvencija predlože kandidate za članstvo u Međunarodnoj humanitarnoj komisiji za utvrđivanje činjenica (IHFFC), i, s obzirom na to da članovi Komisije nisu dali predlog za kandidata, u okviru Komisije analizirana je mogućnost potencijalne kandidature Crne Gore, što će biti predmet daljeg razmatranja u skladu sa uobičajenim procedurama za imenovanje crnogorskih predstavnika za učešće u radu međunarodnih tijela.

III PREPORUKE

Na sjednicama Komisije, usvajane i realizovane su preporuke u okviru mandata i programa rada za 2025. godinu. Usvojene preporuke čiju realizaciju treba nastaviti u 2026. godini su:

- MVP se zadužuje da sačini, kontinuirano ažurira i članovima Komisije dostavlja pregled međunarodnih ugovora i drugih relevantnih instrumenata iz oblasti MHP-a, radi zajedničke analize.
- Zadužuju se članovi Komisije da kontinuirano vrše evaluaciju o ispunjenosti obaveza i statusu članstva Crne Gore u međunarodnim ugovorima u oblasti MHP-a.
- Zadužuju se članovi Komisije da kontinuirano sprovede aktivnosti radi implementacije Programa rada Komisije.
- Zadužuje se MVP da u dijelu svoje nadležnosti, u saradnji sa identifikovanim nadležnim ministarstvom pruži podršku u procesu pripreme ratifikacije Dodatnog protokola uz Ženevske konvencije od 12. avgusta 1949. godine o usvajanju dodatnog znaka raspoznavanja (Protokol III)
- Zadužuju se MVP, CKCG, MPNI i UCG da nastave realizaciju edukativnih aktivnosti u cilju širenja znanja o MHP-u državnim službenicima, studentima, srednjoškolcima i osnovcima.
- Zadužuje se MVP da organizuje okrugli sto na temu MHP sa predstavnicima relevantnih institucija.
- Zadužuju se članovi Komisije da izrade smjernice i operativna uputstva, u skladu sa svojim nadležnostima u vezi sa primjenom MHP-a;
- Zadužuje se Ministarstvo odbrane da donese preporuku da se u program godišnjeg ljetnjeg kampa za srednjoškolce uvrsti predavanje o MHP;

- Zadužuje se MVP da posredstvom diplomatskih kanala inicira i realizuje saradnju sa nacionalnim Komisijama drugih država;

- Zadužuju se MVP i zainteresovani članovi Komisije da nastave aktivnosti učestvovanja u radnim tokovima Globalne inicijative za podsticanje političke posvećenosti međunarodnom humanitarnom pravu.

IV PLANIRANE AKTIVNOSTI KOMISIJE U 2026. GODINI

Komisija je usvojila Program rada Komisije za humanitarno pravo za 2026. godinu, kao interni akt, čime nastavlja da organizovano i aktivno realizuje svoj mandat. Predviđene aktivnosti definisane su zajedničkim zalaganjem članova Komisije.

Ovaj dokument je koncipiran kroz četiri ključne tematske oblasti:

- Normativni okvir;
- Edukacija;
- Institucionalni kapaciteti i
- Međunarodna saradnja i realizacija međunarodno preuzetih obaveza.

U okviru svake od navedenih tematskih oblasti, definisane su konkretne aktivnosti, način za njihovo sprovođenje, predviđeni očekivani ishodi i orijentacioni rokovi za njihovu realizaciju.

PREDSJEDNICA KOMISIJE

Ivana Šikmanović

